

การพัฒนาการทดสอบมาตรฐาน CEFR สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษาในประเทศไทย: กรณีศึกษาระบบทดสอบ V-CEFR

พีระพล พูลทวี¹, ธิติมา โรจน์วัชรวิบาล², สุนทรผลไท จันทระ³ และวรวิทย์ ศรีตระกูล^{1*}

¹สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1

²สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

³วิทยาลัยการอาชีพอุดรธานี

*voravit_t111@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาระบบการทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย ที่เรียกว่า V-CEFR (Vocational-CEFR) ซึ่งเป็นเครื่องมือวัดสมรรถนะภาษาอังกฤษเฉพาะทางที่สอดคล้องกับบริบทวิชาชีพ ภายใต้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พิจารณาให้ครูระดับปริญญาตรีต้องมีความสามารถภาษาอังกฤษระดับ B2 ตามกรอบ CEFR การวิจัยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสาน ศึกษากระบวนการพัฒนาการทดสอบซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) การวิจัยและกำหนดมาตรฐาน (2) การตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญและประเมิน IOC และ (3) การทดลองใช้และวิเคราะห์ข้อสอบ ผลการศึกษาพบว่าระบบทดสอบ V-CEFR มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากการศึกษาข้อสอบ CEFR และองค์ประกอบข้อสอบ TOEIC ครบทุกทักษะ ได้รับการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และมีการทดลองใช้กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษอาชีวศึกษา จำนวน 989 คน โดยข้อสอบมีลักษณะเฉพาะคือครอบคลุมทั้งภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเฉพาะทางใน 5 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม (Technical English) ธุรกิจ (Business English) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology English) การบริการ (Service English) และเกษตรกรรม (Agricultural English) รวม 5 ทักษะ ผลการทดสอบผ่านระบบ R-Training ของสำนักพัฒนาสมรรถนะครู และบุคลากรอาชีวศึกษา พร้อมกันทั่วประเทศ พบว่ามีผู้เข้าสอบจริง 786 คน (79.8%) ผ่านเกณฑ์ 544 คน (69.2%) ไม่ผ่านเกณฑ์ 242 คน (30.8%) โดยทักษะการสนทนา (Conversation) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (24.10%) และทักษะการอ่าน (Reading) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (16.05%) งานวิจัยนี้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบทดสอบที่มีคุณภาพสำหรับประเมินทักษะภาษาอังกฤษของครูอาชีวศึกษา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูผู้สอนอย่างเป็นระบบตามจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละทักษะ

คำสำคัญ: การพัฒนาการทดสอบภาษาอังกฤษ กรอบมาตรฐาน CEFR ครูผู้สอนอาชีวศึกษา ภาษาอังกฤษเฉพาะทาง

Development of CEFR-Based English Assessment for Vocational Education Teachers in Thailand: A Case Study of the V-CEFR Test System

Phiraphon Phoonthawi¹, Titima Rojwatharapibal², Soontornpathai Chantara³
and Voravit Sritrakool^{1*}

¹Institute of Vocational Education: North Eastern Region 1

²Bureau of Personal competency and development, Vocational Education commission of Thailand

³Udonthani Industrial and community education college

*voravit_t111@hotmail.com

Abstract

This research examines the development of an English language testing system based on the CEFR framework for English vocational education teachers in Thailand, that call the V-CEFR (Vocational-CEFR) system. This tool measures specialized English language competency aligned with professional contexts, in accordance with Ministry of Education and Civil Service Commission policies requiring bachelor's degree-level teachers to attain a B2 level of English proficiency under the CEFR framework. Using a mixed-method approach, the study analyzed the three-stage development process: (1) research and standard setting, (2) expert panel establishment and IOC evaluation, and (3) trial implementation and test analysis. Findings reveal that the V-CEFR testing system was systematically developed, beginning with a comprehensive study of CEFR tests and TOEIC components across all skills. The content validity was evaluated by 5 experts, and the system was tested with 989 vocational English teachers. The test distinctively covers both general English and specialized English in five professional fields: Technical, Business, Information Technology, Service, and Agricultural English across five skill areas. Results of nationwide testing through the Vocational Teacher and Personnel Development Office's R-Training system, conducted simultaneously across Thailand. Of the 786 actual test-takers (79.8%), 544 teachers (69.2%) passed the benchmark, while 242 (30.8%) did not meet the criteria. Conversation skills scored highest (24.10%), while reading skills scored lowest (16.05%). This research presents an approach for developing quality assessment systems for English vocational teachers' English proficiency and provides data that can be used to systematically plan teacher development according to the strengths and weaknesses identified in each skill area.

Keywords: English Assessment Development, CEFR Framework, Vocational Education Teachers, English for Specific Purposes

1. บทนำ

การศึกษาอาชีวศึกษามีบทบาทสำคัญในการผลิตกำลังคนที่มีทักษะวิชาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลและการเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ทักษะภาษาอังกฤษจึงเป็นสมรรถนะสำคัญที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานทักษะภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (Common European Framework of Reference for Languages: CEFR) สำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละระดับ ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ต้องมีความสามารถภาษาอังกฤษระดับ A2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ต้องมีความสามารถระดับ B1 และระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการต้องมีความสามารถระดับ B2 [1]

ขณะเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้กำหนดนโยบายว่าด้วยการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐตามแนวทาง Thailand 4.0 โดยใช้ CEFR เป็นกรอบมาตรฐานในการประเมินและพัฒนา กำหนดให้ครูผู้สอนระดับปริญญาตรีต้องมีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับ B2 ซึ่งสูงกว่าระดับทักษะที่กำหนดสำหรับผู้เรียนอย่างน้อยหนึ่งระดับ และสามารถนำผลการทดสอบมาใช้ประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าในสายอาชีพ โดยครูผู้ผลการทดสอบระดับ B2 สามารถใช้ลดระยะเวลาในการประเมินวิทยฐานะตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้ [2]

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของครูถูกกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดหลักในมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ภายใต้องค์ประกอบที่ 1 การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน (Potential Base) โดยมีตัวชี้วัดที่ 2 คือ “สัดส่วนครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ได้รับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR รวมทุกสังกัด/จำนวนครูภาษาอังกฤษทั้งหมด” ซึ่งมีเป้าหมายให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ ร้อยละ 58 และระดับขั้นสูงที่ ร้อยละ 59 ภายในปีงบประมาณ 2568 จากผลการดำเนินงานในปี 2567 พบว่าสัดส่วนครูที่ผ่านการทดสอบอยู่ที่ ร้อยละ 57 ซึ่งยังไม่ถึงเกณฑ์ และในปีก่อนหน้านั้นอยู่ที่ ร้อยละ 51.29 แสดงให้เห็นถึงความท้าทายที่ กระทรวงศึกษาธิการต้องเร่งดำเนินการพัฒนา [3]

ระบบการทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพภาษาในบริบทของโลกาภิวัตน์ ตัวอย่างเช่น การปรับข้อสอบ Gaokao ของนครเซี่ยงไฮ้ให้สอดคล้องกับ CEFR ที่ Lloyd et al. [4] แสดงถึงความตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานสากลในการวัดทักษะภาษา สามารถติดตามความก้าวหน้าได้อย่างเป็นระบบ [5] สำหรับประเทศไทย การพัฒนาข้อสอบ V-CEFR ที่สอดคล้องกับบริบทอาชีวศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับความสามารถทางภาษาของครู และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้เรียนในตลาดแรงงานระดับนานาชาติ [1]

นอกจากนี้ การนำ CEFR มาใช้ยังต้องอาศัยความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีผลการศึกษาจากประเทศมาเลเซียที่แสดงว่า แม้นักศึกษาจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับ CEFR ในระดับปานกลาง แต่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการทดสอบตามมาตรฐานนี้ โดยเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะภาษา [6] อย่างไรก็ตาม ยังมีความกังวลเกี่ยวกับความยากและความเหมาะสมของการประเมินในบางบริบท ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจัดอบรมเพิ่มเติมให้ผู้เรียนและครูมีความมั่นใจในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม การทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR ทั่วไป อาจไม่ครอบคลุมสมรรถนะเฉพาะทาง ที่ครูอาชีวศึกษาต้องใช้ในแต่ละบริบทวิชาชีพ ต้องมีทักษะเฉพาะในด้าน Technical English, Business English, Information Technology English, Service English และ Agricultural English ตามสาขาวิชาชีพที่สอน ขณะเดียวกัน แบบทดสอบมาตรฐานสากล เช่น TOEFL, IELTS, หรือ TOEIC มีค่าใช้จ่ายสูงและไม่เอื้อต่อการพัฒนาครูในภาพรวม ดังนั้น การพัฒนาแบบทดสอบภาษาอังกฤษเฉพาะทางที่ สอดคล้องกับบริบทการสอนอาชีวศึกษาและกรอบ CEFR จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง [7]

CEFR จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูอาชีพศึกษา เพราะครูคือผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะภาษาอังกฤษที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะเมื่อครูมีความสามารถในระดับ B2 จะสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่เน้น ภาษาอังกฤษเฉพาะทางในแต่ละสาขาอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านคำศัพท์ เทคนิค สถานการณ์จริง และการประเมินผล ครูที่มีทักษะตามมาตรฐานยังสามารถเป็นต้นแบบ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน และช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษ การพัฒนาครูตามกรอบ CEFR จึงเป็น การลงทุนที่คุ้มค่า และเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอาชีพศึกษา

สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของครูผู้สอน จึงได้ร่วมมือกับ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาอุดรธานี และสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ดำเนินการพัฒนาระบบการทดสอบ V-CEFR (Vocational-CEFR) ขึ้นเพื่อประเมินสมรรถนะภาษาอังกฤษของครูผู้สอนอาชีวศึกษาตามมาตรฐาน CEFR ระดับ B2 ในปีงบประมาณ 2568

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาระบบการทดสอบ V-CEFR สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษาในประเทศไทย วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบที่พัฒนาขึ้น และศึกษาผลการทดสอบทักษะภาษาอังกฤษของครูผู้สอนอาชีวศึกษา ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและแนวทางการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษของครูผู้สอนอาชีวศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้การสอนภาษาอังกฤษสู่ผู้เรียนมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษาโดยรวม

2. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (Common European Framework of Reference for Languages: CEFR) เป็นมาตรฐานสากลที่พัฒนาโดยสภายุโรป (Council of Europe) เพื่อใช้อธิบายระดับความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างเป็นระบบ CEFR ได้รับการพัฒนาขึ้นในช่วงปลายทศวรรษ 1990 และเผยแพร่อย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 2001 จากนั้นได้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยฉบับล่าสุดคือ CEFR Companion Volume ที่ปรับปรุงในปี ค.ศ. 2020

CEFR แบ่งระดับความสามารถทางภาษาออกเป็น 6 ระดับหลัก ได้แก่

1. ระดับ A1 (Breakthrough) ระดับเริ่มต้น สามารถใช้ภาษาง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน
2. ระดับ A2 (Waystage) ระดับต้น สามารถสื่อสารในสถานการณ์ประจำวันที่คุ้นเคย
3. ระดับ B1 (Threshold) ระดับกลางต้น สามารถสื่อสารในสถานการณ์ที่หลากหลายขึ้น
4. ระดับ B2 (Vantage) ระดับกลางสูง สามารถสื่อสารอย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ
5. ระดับ C1 (Effective Operational Proficiency): ระดับสูง สามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่ซับซ้อน
6. ระดับ C2 (Mastery): ระดับเชี่ยวชาญ สามารถใช้ภาษาได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา

CEFR มีลักษณะสำคัญคือการใช้คำอธิบายเชิงบวก (can-do descriptors) ที่ระบุว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้ในแต่ละระดับ ทั้งครอบคลุมทักษะการรับสาร (การฟังและการอ่าน) ทักษะการผลิตสาร (การพูดและการเขียน) และทักษะปฏิสัมพันธ์ทางภาษา (การสนทนาและการโต้ตอบ) ความสำเร็จของ CEFR ในการเป็นมาตรฐานสากลอยู่ที่ความยืดหยุ่นในการปรับใช้ให้เข้ากับบริบทต่าง ๆ โดยไม่ละทิ้งหลักการพื้นฐานและมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ การนำ CEFR มาประยุกต์ใช้จึงไม่ใช่เพียงการนำมาใช้โดยตรง แต่เป็นการปรับให้เหมาะสมกับบริบททางการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ เพื่อให้การพัฒนาทักษะภาษามีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม

การประยุกต์ใช้ CEFR ได้แพร่หลายในหลายมิติของการศึกษาภาษา ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ [8] และการสร้างเครื่องมือวัดประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ในระดับสากล [9] นอกจากนี้ CEFR ยังมีบทบาทสำคัญในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูภาษา โดยกำหนดให้ครูต้องมีความสามารถทางภาษาสูงกว่าผู้เรียนอย่างน้อยหนึ่งระดับ [18] ซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่หลายประเทศได้นำ CEFR มาใช้เป็นมาตรฐานกลางในการเทียบเคียงผลลัพธ์การเรียนรู้ [10]

การประยุกต์ใช้ CEFR เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะทางที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะภาษาอังกฤษที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง [11] โดย CEFR ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเฉพาะทางที่เน้นทักษะการสื่อสารในบริบทวิชาชีพ เช่น การสื่อสารในสถานประกอบการ การอ่านคู่มือเทคนิค และการเขียนรายงานทางวิชาชีพ [12] การใช้กรอบ CEFR ในการกำหนดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษา ช่วยให้สถานประกอบการสามารถประเมินทักษะภาษาของผู้สมัครงานได้ตรงตามความต้องการ [13] โดยในหลายประเทศ ระดับ B1 เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับผู้จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพื่อให้สามารถใช้งานภาษาในบริบทการทำงานได้จริง [14]

นอกจากนี้ การพัฒนาแบบทดสอบภาษาอังกฤษเฉพาะทางตามกรอบ CEFR ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เช่น ช่างอุตสาหกรรม ธุรกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ บริการ และเกษตรกรรม [15] ช่วยวัดสมรรถนะทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งจำเป็นต่อการทำงานในโลกยุคใหม่ [16] และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้เรียนในตลาดแรงงานสากล พร้อมสำหรับการทำงานในบริษัทข้ามชาติหรือการประกอบอาชีพที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

กระบวนการเริ่มต้นในการพัฒนาแบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ (URU-TEP) สะท้อนแนวทางการออกแบบข้อสอบที่สอดคล้องกับ CEFR ทั้งในแง่เป้าหมาย ทักษะที่วัด และการประกันคุณภาพข้อสอบ ถือเป็นต้นแบบที่ดีของการประยุกต์ใช้ CEFR ในบริบทอุดมศึกษาไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ภูมิภาค และยังเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของกรอบแนวคิด CEFR ในการสร้างข้อสอบที่สามารถตีความผลได้อย่างมีมาตรฐาน และนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ [17]

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาระบบคลังข้อสอบ V-CEFR สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษาในประเทศไทยอยู่บนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

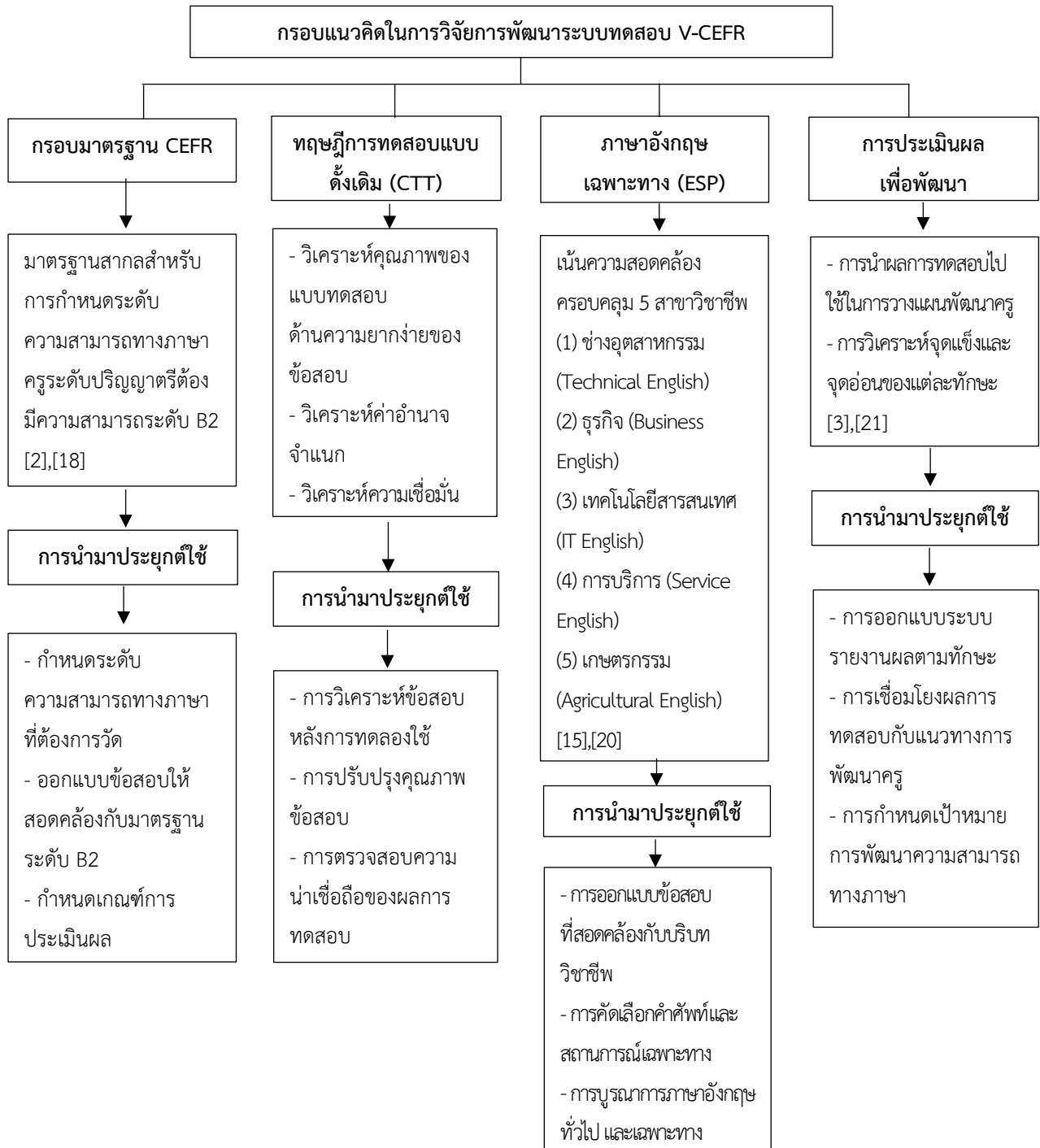
ประการแรก งานวิจัยนี้อาศัยกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) เป็นฐานในการพัฒนาแบบทดสอบ ซึ่ง CEFR ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นมาตรฐานที่มีความน่าเชื่อถือสำหรับการกำหนดระดับความสามารถทางภาษา [18] โดยเฉพาะระดับ B2 ที่กำหนดโดยสำนักงาน ก.พ. สำหรับครูผู้สอนระดับปริญญาตรี [2]

ประการที่สอง การพัฒนาแบบทดสอบในงานวิจัยนี้ยึดหลักการของทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classical Test Theory - CTT) ตามที่ [19] ได้แสดงให้เห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาแบบทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR ในบริบทประเทศไทย โดยทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบในด้านความยากง่ายของข้อสอบ (item difficulty) ค่าอำนาจจำแนก (discrimination indices) และความเชื่อมั่น (reliability)

ประการที่สาม การพัฒนาแบบทดสอบคำนึงถึงหลักการของภาษาอังกฤษเฉพาะทาง (English for Specific Purposes - ESP) ที่เน้นความสอดคล้องกับบริบทวิชาชีพ [20] โดยครอบคลุมทั้งภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเฉพาะทางใน 5 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม ธุรกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริการ และเกษตรกรรม [15]

ประการที่สี่ การออกแบบระบบคลังข้อสอบสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินผลเพื่อพัฒนา (Assessment for Development) ที่มุ่งเน้นการนำผลการทดสอบไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูผู้สอนตามจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละทักษะ [21] ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการในการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษของครู [3]

จากกรอบแนวคิดข้างต้น งานวิจัยนี้จึงพัฒนาระบบการทดสอบ V-CEFR โดยผ่านกระบวนการอย่างเป็นระบบ 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวิจัยและกำหนดมาตรฐาน (2) การตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญและประเมิน IOC และ (3) การทดลองใช้และวิเคราะห์ข้อสอบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีทั้งในระดับสากลและระดับประเทศเพื่อสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพสูงสำหรับการประเมินทักษะภาษาอังกฤษของครูอาชีวศึกษาไทย อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษอาชีวศึกษาโดยรวม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาระบบทดสอบ V-CEFR

4. วิธีวิจัย

4.1 กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มเป้าหมายเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ภาครัฐทั่วประเทศ จำนวน 1,314 คน จาก 435 สถานศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาสังกัด สอศ. ทั้งข้าราชการ พนักงานราชการ และครูพิเศษสอน ที่เข้าร่วมโครงการทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR ในปีงบประมาณ 2568 ซึ่งมีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการจำนวน 989 คน คิดเป็นร้อยละ 75.27 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

4.2 กระบวนการพัฒนาแบบทดสอบ V-CEFR

การพัฒนาแบบทดสอบ V-CEFR ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยและกำหนดมาตรฐาน

ขั้นตอนนี้เริ่มต้นด้วยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR โดยเฉพาะในระดับ B2 ซึ่งเป็นระดับที่กำหนดโดยสำนักงาน ก.พ. สำหรับครูผู้สอนระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ยังได้ศึกษาองค์ประกอบและโครงสร้างของข้อสอบมาตรฐานระดับสากล เช่น TOEIC เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบทดสอบคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและคำอธิบายระดับความสามารถในระดับ B2 ตามกรอบ CEFR พร้อมทั้งกำหนดโครงสร้างแบบทดสอบที่ครอบคลุม 5 ทักษะหลัก ได้แก่ คำศัพท์ (Vocabulary) การสนทนา (Conversation) การฟัง (Listening) การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing) โดยออกแบบให้ข้อสอบมีความเฉพาะเจาะจงกับบริบทวิชาชีพ ประกอบด้วยภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเฉพาะทางใน 5 สาขาวิชาชีพหลักของอาชีวศึกษา ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม (Technical English) ธุรกิจ (Business English) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology English) การบริการ (Service English) และเกษตรกรรม (Agricultural English) ในขั้นตอนนี้ ได้มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล จำนวนข้อสอบในแต่ละทักษะ สัดส่วนคะแนน และเกณฑ์การผ่านการทดสอบที่สอดคล้องกับระดับ B2 ตามมาตรฐาน CEFR โดยพิจารณาจากงานวิจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานสากล

ขั้นตอนที่ 2 การตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญและประเมิน IOC

เมื่อได้ร่างแบบทดสอบตามโครงสร้างที่กำหนดไว้แล้ว คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษในบริบทอาชีวศึกษา 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษเฉพาะทาง (ESP) 2 ท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้พิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ คือ +1 (สอดคล้อง), 0 (ไม่แน่ใจ), และ -1 (ไม่สอดคล้อง) ข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ได้ ส่วนข้อสอบที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ได้รับการพิจารณาปรับปรุงหรือตัดออกตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นอกจากการประเมิน IOC แล้ว ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนของคำถาม ความสอดคล้องกับบริบทวิชาชีพ และความเหมาะสมของตัวเลือกในข้อสอบปรนัย คณะผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะเหล่านี้มาปรับปรุงแบบทดสอบให้มีคุณภาพสูงขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และวิเคราะห์ข้อสอบ

หลังจากปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการสอบผ่านระบบ R-Training ของสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการทดสอบพร้อมกันทั่วประเทศ มีครูผู้สอนภาษาอังกฤษลงทะเบียนเข้าร่วมการทดสอบจำนวน 989 คน และมีผู้เข้าสอบจริง

786 คน คิดเป็นร้อยละ 79.8 ของผู้ลงทะเบียน การทดสอบแบ่งออกเป็น 5 ส่วนตามทักษะที่กำหนดไว้ ได้แก่ ส่วนที่ 1 คำศัพท์ (Vocabulary) ส่วนที่ 2 การสนทนา (Conversation) ส่วนที่ 3 การฟัง (Listening) ส่วนที่ 4 การอ่าน (Reading) และ ส่วนที่ 5 การเขียน (Writing) โดยแต่ละส่วนมีทั้งคำถามเกี่ยวกับภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเฉพาะทางใน 5 สาขาวิชาชีพ ใช้เวลาในการทดสอบรวม 120 นาที หลังจากการทดสอบ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบโดยใช้ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classical Test Theory - CTT) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความยากง่ายของข้อสอบ (Item Difficulty) วิเคราะห์สัดส่วนของผู้ตอบถูกต้องผู้เข้าสอบทั้งหมด โดยข้อสอบที่ดีควรมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80

2) การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) วิเคราะห์ความสามารถของข้อสอบในการแยกผู้ที่มีความสามารถสูงออกจากผู้ที่มีความสามารถต่ำ โดยข้อสอบที่ดีควรมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

3) การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) วิเคราะห์ความคงเส้นคงวาของแบบทดสอบโดยใช้วิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์ผลการทดสอบโดยรวมและแยกตามทักษะ เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษอาชีวศึกษา และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการพัฒนาแบบทดสอบและระบบ V-CEFR ให้มีคุณภาพสูงขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของครูผู้สอนอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบต่อไป

ตารางที่ 1 กระบวนการพัฒนาระบบทดสอบ V-CEFR

ขั้นตอน	กิจกรรมหลัก	ผลลัพธ์ที่ได้
1. การวิจัยและกำหนดมาตรฐาน	- ศึกษาข้อสอบ CEFR ของสถาบันการอาชีวศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรและอื่น ๆ - ศึกษาองค์ประกอบข้อสอบ TOEIC - ศึกษาการออกข้อสอบแบบเฉพาะทาง (ESP) - กำหนดโครงสร้างข้อสอบและเกณฑ์การประเมิน - ออกแบบข้อสอบตามกรอบ CEFR ระดับ B2 - ศึกษา ระบบการทดสอบออนไลน์ ผ่านระบบ R-Triaining ของ สสอ.	- โครงสร้างข้อสอบ V-CEFR ครอบคลุมทักษะประกอบด้วย ทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะเขียน และทักษะอ่าน โดยแยกเป็น 5 parts (Part ละ 40 ข้อ) 1) Vocabulary (ESP) 2) Conversation (ESP) 3) Listening 4) Reading และ 5) Grammar - เกณฑ์การประเมินระดับ B2 - ต้นแบบข้อสอบ - ระบบการทดสอบ V-CEFR ผ่าน R-Triaining
2. การแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมิน IOC	- แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน - ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหากับระดับของ CEFR B2 - ปรับปรุงข้อสอบตามคำแนะนำ	- ผลการประเมิน IOC - ข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ - คลังข้อสอบที่พร้อมในการ TRY OUT จำนวน 520 ข้อ
3. การทดลองใช้และวิเคราะห์ข้อสอบ	- ทดลองใช้ข้อสอบจำนวน 200 ข้อ กับครูผู้สอนอาชีวศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน - วิเคราะห์ผลการทดสอบ - ปรับปรุงระบบทดสอบ	- ผลการทดลองใช้ข้อสอบ - ผลการปรับปรุงข้อสอบ - ข้อสอบพร้อมใช้ในการทดสอบ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ

- วิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของผู้ที่ผ่านเกณฑ์
- วิเคราะห์ค่าทางสถิติของข้อสอบแต่ละข้อเพื่อประเมินคุณภาพเชิงเทคนิค

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

- วิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากข้อเสนอนแนะของผู้เชี่ยวชาญและผลการทดลองใช้
- สังเคราะห์เพื่อปรับปรุงแบบทดสอบให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้แก่

5.1 ผลการพัฒนาระบบการทดสอบ V-CEFR

5.2 คุณภาพของแบบทดสอบ

5.3 ผลการทดสอบภาษาอังกฤษของครูผู้สอนอาชีวศึกษา

5.1 ผลการพัฒนาระบบการทดสอบ V-CEFR

การพัฒนาระบบการทดสอบภาษาอังกฤษ V-CEFR สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษาได้ดำเนินการผ่านกระบวนการ 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยและกำหนดมาตรฐาน

ได้ออกแบบข้อสอบโดยอิงจากกรอบมาตรฐาน CEFR ระดับ B2 และบูรณาการภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเฉพาะทางใน 5 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม ธุรกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริการ และเกษตรกรรม

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านได้ประเมินข้อสอบและให้ข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพ ซึ่งได้นำมาปรับปรุงให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับบริบทวิชาชีพและระดับ CEFR B2

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และปรับปรุงข้อสอบ

ข้อสอบจำนวน 200 ข้อ ได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนำร่อง 30 คน และปรับปรุงตามผลการวิเคราะห์ ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายผ่านระบบ R-Training

5.2 คุณภาพของแบบทดสอบ V-CEFR

ผลการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบ พบว่า ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ข้อสอบมีค่า IOC ≥ 0.50 ทุกข้อ แสดงถึงความเหมาะสมในการวัดสมรรถนะภาษาอังกฤษระดับ B2

โครงสร้างของแบบทดสอบครอบคลุม 5 ทักษะหลัก ส่วนละ 40 ข้อ รวม 200 ข้อ ใช้เวลา 120 นาที ได้แก่ คำศัพท์ (Vocabulary), การสนทนา (Conversation), การฟัง (Listening), การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing)

การวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (CTT) ข้อสอบส่วนใหญ่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยรวมมีค่า Cronbach's Alpha อยู่ในระดับสูง แสดงถึงความเชื่อมั่นในเครื่องมือวัด

5.3 ผลการทดสอบภาษาอังกฤษของครูผู้สอนอาชีวศึกษา

จากผู้ลงทะเบียนทั้งหมด 989 คน มีผู้เข้าสอบจริง 786 คน (ร้อยละ 79.8) โดยผลการทดสอบมีดังนี้

จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ระดับ B2 544 คน (ร้อยละ 69.2)

จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ B2 242 คน (ร้อยละ 30.8)

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบแยกตามทักษะ

ทักษะ	ร้อยละ (%)	ระดับสมรรถนะ
1. คำศัพท์ (Vocabulary)	19.06	Good
2. การสนทนา (Conversation)	24.10	Excellent
3. การฟัง (Listening)	21.73	Good
4. การอ่าน (Reading)	16.05	Average
5. การเขียน (Writing)	17.52	Average

จากผลการทดสอบพบว่า ทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการสนทนา (Conversation) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ร้อยละ 24.10 อยู่ในระดับ Excellent รองลงมาคือ ทักษะการฟัง (Listening) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 21.73 อยู่ในระดับ Good ทักษะคำศัพท์ (Vocabulary) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 19.06 อยู่ในระดับ Good ทักษะการเขียน (Writing) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 17.52 อยู่ในระดับ Average และทักษะการอ่าน (Reading) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดร้อยละ 16.05 อยู่ในระดับ Average สรุปได้ว่า จุดแข็ง คือ ทักษะการสนทนา และจุดอ่อน คือ ทักษะการอ่านซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการวางแผนพัฒนาทักษะเฉพาะด้านให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาแบบทดสอบ V-CEFR ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทอาชีพศึกษา สามารถประเมินสมรรถนะครูได้ตรงจุด และใช้เป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาศักยภาพอย่างเป็นระบบ

6. อภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR ระดับ B2 ที่เหมาะสมกับบริบทของครู อาชีวศึกษาในประเทศไทย ภายใต้แนวคิดการประเมินเพื่อการพัฒนา (Assessment for Development) โดยออกแบบให้ครอบคลุมทั้งภาษาอังกฤษทั่วไปและเฉพาะทางในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อใช้วัดสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยจากแบบทดสอบ V-CEFR และการประเมินกลุ่มตัวอย่าง สะท้อนถึงคุณภาพของเครื่องมือ รวมถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนของครูในแต่ละทักษะ โดยการอภิปรายผลจะนำเสนอในเชิงวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงความสอดคล้อง ความแตกต่าง และข้อค้นพบสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือวัดและการส่งเสริมสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของครูอาชีวศึกษาในระยะยาว สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

6.1 ความสอดคล้องของระบบ V-CEFR กับบริบทนโยบายและมาตรฐานสากล

การพัฒนาแบบทดสอบภาษาอังกฤษ V-CEFR สำหรับครูอาชีวศึกษาในประเทศไทยสอดคล้องอย่างยิ่ง กับแนวนโยบายของสำนักงาน ก.พ. ที่กำหนดให้ครูระดับปริญญาตรีต้องมีความสามารถภาษาอังกฤษในระดับ B2 ตามกรอบ CEFR [2] ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ Council of Europe [18] ที่กำหนดให้ครูควรมีระดับความสามารถสูงกว่าผู้เรียนอย่างน้อยหนึ่งระดับ เพื่อสร้างมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอน

แนวทางดังกล่าวยังสนับสนุนเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการที่ระบุให้ “สัดส่วนครูที่ได้รับการประเมินตาม CEFR” เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานในระดับประเทศ [3] การมีเครื่องมือวัดที่ออกแบบเฉพาะบริบท จึงนับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

6.2 คุณภาพและความน่าเชื่อถือของแบบทดสอบ

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ พบว่า ข้อสอบ V-CEFR มีค่า IOC สูงกว่า 0.50 ทุกข้อ แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ดี และมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูงเมื่อวัดด้วย Cronbach's Alpha ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ

Waluyo, B., Zahabi, A., & Ruangsung, L. [19] ที่ระบุว่า การออกแบบข้อสอบภาษาอังกฤษตาม CEFR โดยใช้หลัก Classical Test Theory (CTT) ช่วยให้สามารถตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในเชิงเทคนิคได้อย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกยังสนับสนุนความเหมาะสมของข้อสอบในการวัดสมรรถนะที่หลากหลายในกลุ่มผู้สอบระดับอาชีวศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Huhta, A., Alanen, R., Tarnanen, M., Martin, M., & Hirvelä, T. [21] ที่ชี้ให้เห็นว่าแบบทดสอบที่สามารถแยกผู้เรียนตามระดับความสามารถได้อย่างชัดเจน

6.3 ความจำเพาะและความสอดคล้องกับบริบทอาชีวศึกษา

ข้อสอบ V-CEFR ที่พัฒนาขึ้นไม่เพียงวัดภาษาอังกฤษทั่วไป แต่ยังครอบคลุมภาษาอังกฤษเฉพาะทาง (ESP) ใน 5 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ Technical, Business, IT, Service และ Agricultural English ซึ่งตรงตามหลักการของ Dudley-Evans & St. John [20] และ Duarte & Martinez [15] ที่เสนอว่าแบบทดสอบ ESP จะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อสามารถสะท้อนสถานการณ์และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของผู้เรียนและผู้สอนได้โดยตรง

การที่ข้อสอบมีลักษณะเฉพาะทางนี้ ทำให้สามารถนำผลการสอบไปใช้วางแผนพัฒนาครูเฉพาะด้านอย่างเหมาะสม และส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้นในสายอาชีพนั้น ๆ

6.4 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เชิงทักษะ : จุดแข็งและจุดอ่อนของครู

จากผลการทดสอบครู 786 คน พบว่า ร้อยละ 69.20 ผ่านเกณฑ์ระดับ B2 ซึ่งแสดงถึงระดับความสามารถโดยรวมที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 30.80 ซึ่งถือเป็นข้อท้าทายในการพัฒนาระบบสนับสนุนเพิ่มเติม

คะแนนเฉลี่ยรายทักษะ พบว่า ทักษะการสนทนา (Conversation) มีคะแนนสูงสุด (24.10%) ขณะที่การอ่าน (Reading) มีคะแนนต่ำสุด (16.05%) ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ch'ng, Mohd Noor & Ab Manan [6] ที่พบว่า แม้นักเรียนหรือครูจะมีทัศนคติเชิงบวกต่อ CEFR แต่ความสามารถในทักษะบางด้าน เช่น การอ่านหรือการเขียน ยังถือเป็นจุดอ่อนที่ต้องการการฝึกอบรมเพิ่มเติมอย่างเป็นระบบ

6.5 บทบาทของ V-CEFR ต่อการพัฒนาครูและนโยบายในอนาคต

V-CEFR ไม่ได้เป็นเพียงแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือวางแผนพัฒนาตามแนวคิด Assessment for Development [21] โดยช่วยระบุจุดแข็ง-จุดอ่อนของครูรายบุคคลและนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรพัฒนาศักยภาพที่ตรงจุด

ในระดับระบบคุณภาพการศึกษา CEFR ทำหน้าที่เป็นมาตรฐานกลางสำหรับเปรียบเทียบผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับนานาชาติ [9][10] ส่วน V-CEFR เป็นกลไกในระดับท้องถิ่นที่นำมาตราฐานโลกมาปรับใช้กับบริบทของครูไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยนี้พัฒนาแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับบริบทการใช้งานจริง ผลการทดสอบสะท้อนศักยภาพและข้อจำกัดของครูอาชีพ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญต่อการวางแผนนโยบายพัฒนาและอบรมให้ตรงจุด ทั้งนี้ การส่งเสริมความเข้าใจในกรอบ CEFR อย่างลึกซึ้งจะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการวิจัยหลัก

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการทดสอบภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR ระดับ B2 สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอาชีวศึกษา โดยใช้ชื่อว่า “แบบทดสอบ V-CEFR” เพื่อประเมินสมรรถนะภาษาอังกฤษทั้งในด้านภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับบริบทวิชาชีพ โดยดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

7.1.1 ผลการพัฒนาระบบการทดสอบ V-CEFR

ระบบการทดสอบ V-CEFR ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล โดยยึดกรอบแนวคิด CEFR และทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (CTT) พร้อมบูรณาการแนวทาง English for Specific Purposes

(ESP) โดยแบบทดสอบครอบคลุม 5 ทักษะ ได้แก่ คำศัพท์ (Vocabulary) การสนทนา (Conversation) การฟัง (Listening) การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing) รวมทั้งมีการปรับข้อสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ การวัดผล และ ESP ก่อนนำไปใช้จริงผ่านระบบออนไลน์ (R-Training)

7.1.2 คุณภาพของแบบทดสอบ

แบบทดสอบ V-CEFR ผ่านการประเมินคุณภาพในทุกด้าน โดยมีค่า IOC ≥ 0.50 ทุกข้อ แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่เหมาะสม ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ในระดับสูง สะท้อนถึงความแม่นยำและความสม่ำเสมอของเครื่องมือ ทั้งนี้ แบบทดสอบสามารถวัดได้ทั้งภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเฉพาะทางใน 5 สาขาวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.3 ผลการทดสอบภาษาอังกฤษของครูผู้สอนอาชีวศึกษา

จากจำนวนผู้เข้าสอบ 786 คน (จากผู้ลงทะเบียนทั้งหมด 989 คน) พบว่า

- ผ่านเกณฑ์ระดับ B2 จำนวน 544 คน คิดเป็นร้อยละ 69.20
- ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80

โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายทักษะ พบว่า

- ทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนทนา (Conversation) ร้อยละ 24.10
- ทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การอ่าน (Reading) ร้อยละ 16.05

ผลการทดสอบสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงของครู ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการเสริมทักษะที่อ่อน เช่น การอ่าน และพัฒนาทักษะที่มีพื้นฐานดี เช่น การสนทนา

งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาแบบทดสอบ V-CEFR ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทครูอาชีวศึกษาสามารถใช้เป็นเครื่องมือมาตรฐานเพื่อประเมินและพัฒนาศักยภาพครู ทั้งในระดับบุคคลและนโยบาย ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระบบอาชีวศึกษาอย่างยั่งยืน

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

7.2.1 ใช้เป็นเครื่องมือประเมินมาตรฐานภาษาอังกฤษของครูอาชีวศึกษา

แบบทดสอบ V-CEFR เป็นเครื่องมือกลางในการวัดสมรรถนะภาษาอังกฤษของครูอาชีวศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย ก.พ. และกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ครูระดับปริญญาตรีมีความสามารถอย่างน้อยระดับ B2

7.2.2 เชื่อมโยงผลการประเมินกับการวางแผนพัฒนาครู

ผลการทดสอบสามารถนำมาใช้วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนรายทักษะของครูผู้สอน เพื่อจัดทำแผนอบรมหรือพัฒนาวิชาชีพรายบุคคลหรือรายกลุ่มให้เหมาะสมตามบริบท

7.2.3 พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเฉพาะด้านตามสาขาวิชาชีพ

เนื่องจากแบบทดสอบมีเนื้อหาภาษาอังกฤษเฉพาะทางตามสาขา จึงควรจัดโปรแกรมพัฒนาครูให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของแต่ละวิชาชีพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารทางวิชาชีพ

7.2.4 ใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองหรือประกอบการพิจารณาความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ในอนาคต สามารถใช้ผลการทดสอบ V-CEFR เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกครูเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ประกาศนียบัตร หรือเลื่อนวิทยฐานะ

7.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบกับปัจจัยพื้นฐานของครู เช่น อายุ ประสบการณ์การสอน ระดับการศึกษา หรือความถี่ในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสอบ และสามารถวางแผนพัฒนาได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น

7.3.2 พัฒนาแบบทดสอบในรูปแบบออนไลน์แบบปรับระดับอัตโนมัติ (Adaptive Test) เพื่อให้สามารถประเมินผู้เข้าสอบได้แม่นยำยิ่งขึ้น โดยลดความรู้สึกกดดัน และเหมาะกับระดับความสามารถของแต่ละบุคคล

7.3.3 ศึกษาผลกระทบของการใช้ผลการทดสอบในการพัฒนาวิชาชีพครู เช่น การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม การสอนหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังจากที่ครูได้รับการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลจากผลสอบเป็นฐาน

7.3.4 วิจัยเปรียบเทียบกับแบบทดสอบสากลอื่น เช่น TOEIC, IELTS หรือ VERSANT เพื่อประเมินความสอดคล้องหรือความแตกต่างของข้อสอบ V-CEFR กับข้อสอบที่ใช้ในระดับนานาชาติ

7.3.5 ออกแบบเครื่องมือวัดสำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาระบบทดสอบที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยใช้หลักการเดียวกันของ CEFR และเน้นภาษาอังกฤษในบริบทวิชาชีพ

8. เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] Office of the Vocational Education Commission. (2022). *Policy on raising English language standards for vocational education students* [in Thai]. Ministry of Education.
- [2] Office of the Civil Service Commission. (2020). *English proficiency development policy for civil servants and government officials* [in Thai]. Office of the Civil Service Commission.
- [3] Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. (2025). *Measures to improve performance efficiency for the fiscal year 2025* [in Thai]. Ministry of Education.
- [4] Lloyd, M., Luo, T., & Wang, Y. (2024). Aligning Shanghai's Gaokao English test with the CEFR: Challenges and implications. *Language Testing*, 41(1), 89–112.
- [5] Arase, N., Karita, K., & Watanabe, Y. (2022). Development of CEFR-based proficiency tests for vocational language teaching. *Language Assessment Quarterly*, 19(2), 182–197. <https://doi.org/10.1080/15434303.2021.2018156>
- [6] Ch'ng, L. K., Mohd Noor, F. D., & Ab Manan, N. A. (2024). Awareness and perceptions of the CEFR-aligned assessment of speaking skills: A Malaysia-based study. *System*, 119, Article 103068. <https://doi.org/10.1016/j.system.2023.103068>
- [7] Thipsumontha, M. (2021). Teachers' competency in teaching professional English for vocational education institutions [in Thai]. *UTCC Academic Journal: Humanities and Social Sciences*, 41(2), 177–196.
- [8] Little, D. (2006). The Common European Framework of Reference for Languages: Content, purpose, origin, reception and impact. *Language Teaching*, 39(3), 167–190. <https://doi.org/10.1017/S0261444806003557>
- [9] North, B. (2014). *The CEFR in practice*. Cambridge University Press.
- [10] Hulstijn, J. H. (2007). The shaky ground beneath the CEFR: Quantitative and qualitative dimensions of language proficiency. *The Modern Language Journal*, 91(4), 663–667. https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2007.00627_4.x
- [11] Zapp, M., & Ramirez, F. O. (2019). Beyond internationalisation and isomorphism – The construction of a global higher education regime. *Comparative Education*, 55(3), 341–359. <https://doi.org/10.1080/03050068.2019.1638103>

- [12] Takala, S., & Kaftandjieva, F. (2017). *Relating language examinations to the CEFR: A manual*. Cambridge University Press.
- [13] Martyniuk, W., & Noijons, J. (2015). *Executive summary of results of a survey on the use of the CEFR at national level in the Council of Europe member states*. Council of Europe.
- [14] Mehdiyev, E., Eryilmaz, A., & Ahgul, E. (2018). Language assessment literacy of EFL teachers in vocational colleges. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 25(3), 290–314. <https://doi.org/10.1080/0969594X.2018.1468134>
- [15] Duarte, R., & Martinez, J. (2016). Developing English for Specific Purposes tests for vocational ducation: A CEFR-based approach. *Language Assessment Quarterly*, 13(2), 164–177. <https://doi.org/10.1080/15434303.2016.1141142>
- [16] Jackson, L., & Peterson, M. (2020). Integrating CEFR-based English for Specific Purposes assessments in vocational education: A global perspective. *Journal of Language Assessment and Policy*, 15(2), 101–120.
- [17] Pitthaya Yamo, Khunrawee Klinklan, & Buranaphong Kasenarak. (2568). Development of an English language proficiency test based on the CEFR framework of Uttaradit Rajabhat University (URU-TEP). *Uttaradit Rajabhat University Academic Journal*, 20(1), 45–62
- [18] Council of Europe. (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Council of Europe Publishing. <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>
- [19] Waluyo, B., Zahabi, A., & Ruangsung, L. (2024). Language assessment at a Thai university: A CEFR-based test of English proficiency development. *rEFLections*, 31(1), 25–47. <https://doi.org/10.61508/refl.v31i1.270418>
- [20] Dudley-Evans, T., & St. John, M. J. (2012). *Developments in English for Specific Purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge University Press.
- [21] Huhta, A., Alanen, R., Tarnanen, M., Martin, M., & Hirvelä, T. (2013). Assessing learners' writing skills in a SLA study: Validating the rating process across tasks, scales and languages. *Language Testing*, 31(3), 307–328. <https://doi.org/10.1177/0265532213511717>